

[Startpagina](#) > ... > [Gerechtelijke Stappen](#) > [Rechtsbijstand](#) > Netherlands

Rechtsbijstand

 Nederland

Inhoud aangereikt door

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

Om de zaak voor te leggen aan de rechter betaalt de eisende partij griffierechten aan het gerecht en eventuele kosten voor rechtsbijstand aan een advocaat. Dit zijn de proceskosten. Als de eisende partij in het gelijk wordt gesteld door de rechter, wordt doorgaans de verliezende partij veroordeeld tot het betalen van de proceskosten van de eiser. De verliezende partij draait dan dus op voor de kosten die de eisende partij heeft moeten maken om de zaak voor te leggen aan de rechter.

2 Wat is precies rechtsbijstand?

Rechtsbijstand is rechtskundige rechtsbijstand aan een rechtzoekende voor een rechtsbelang dat hem rechtstreeks en individueel aangaat, voor zover in de wet of de daarop berustende bepalingen is geregeld. Is sprake van gesubsidieerde rechtsbijstand, dan worden de kosten van de advocaat betaald door de overheid.

3 Wat zijn de vereisten voor de verlening van rechtsbijstand?

Of u in aanmerking komt voor gesubsidieerde rechtsbijstand is afhankelijk van uw verzamelinkomen en het soort belang dat behartigd moet worden. Informatie hierover kunt u vinden op de website van de Raad voor Rechtsbijstand: [Home - Rechtsbijstand](#).

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

Ja. In Nederland wordt (gesubsidieerde) rechtsbijstand verleend in de adviesfase en voor alle soorten procedures. Zie echter ook het antwoord op de vorige vraag. Nederland kent ook gesubsidieerde mediation.

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

In het civiele recht kan een kort geding aanhangig worden gemaakt. In het bestuursrecht bestaat de mogelijkheid om om een voorlopige voorziening te vragen in alle fasen van de procedure: bezwaar, het beroep of het hoger beroep.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

In Nederland wordt de aanvraag voor gesubsidieerde rechtsbijstand ingediend bij de Raad voor Rechtsbijstand door de advocaat. Deze advocaat moet daartoe ingeschreven zijn bij de Raad voor Rechtsbijstand.

Komt u uit een andere lidstaat van de EU? Dan kunt u via de verzendende autoriteit in uw lidstaat (meestal het ministerie van Justitie en Veiligheid, een rechtbank of een specifiek aangewezen andere organisatie) een verzoek doen, dat wordt doorgezonden naar de ontvangende autoriteit in Nederland, de Raad voor Rechtsbijstand.

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

Voor de beoordeling van het recht op gesubsidieerde rechtsbijstand geldt een financiële toets en een belangentoets (zie onder 3 en 4). Voor de financiële toets moet de Raad voor Rechtsbijstand beschikken over bewijsstukken die aantonen hoe hoog het jaarinkomen is geweest twee jaar geleden. Als u kunt aantonen dat u in uw lidstaat in aanmerking komt voor gesubsidieerde rechtsbijstand, is dit voldoende voor de Raad voor Rechtsbijstand.

Voor de belangentoets is het noodzakelijk stukken mee te sturen waaruit het belang van de zaak blijkt, bijvoorbeeld: waar gaat de zaak over, hoe hoog is het financiële belang, gaat het om het belang van uw onderneming, wat heeft u zelf ondernomen om het geschil op te lossen?

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

Raad voor Rechtsbijstand

Postbus 70503

5201 CD Den Bosch

Nederland

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

U en indien van toepassing uw advocaat, ontvangt een schriftelijk besluit op de aanvraag. Hieruit blijkt of de aanvraag wordt gehonoreerd. U kunt eventueel bezwaar maken tegen een negatieve beschikking.

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Als u in aanmerking komt voor gesubsidieerde rechtsbijstand, moet u in de meeste gevallen een door de Raad voor Rechtsbijstand vastgestelde eigen bijdrage aan de advocaat te betalen.

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

U kunt zelf een advocaat in Nederland kiezen. Deze moet wel ingeschreven staan bij de Raad voor Rechtsbijstand. Kijk hiervoor op: [Zoek een advocaat - Rechtsbijstand](#)

Als dit niet mogelijk is, kan de Raad voor Rechtsbijstand als ontvangende autoriteit helpen om een advocaat te zoeken.

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Als u in aanmerking komt voor gesubsidieerde rechtsbijstand, betaalt u nog wel een eigen bijdrage aan uw advocaat. En gaat u procederen, dan moet u griffierechten betalen aan de rechtbank. Daarnaast kunnen kosten in rekening worden gebracht voor de inzet van externe deskundigen of een deurwaarder. Tot slot kun u in de proceskosten (o.a. van de tegenpartij) worden veroordeeld door de rechtbank als u in het ongelijk wordt gesteld.

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

U zelf. Wellicht kunt u in uw lidstaat aanspraak maken op een bijdrage.

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Ja.

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

Als uit de zaak blijkt dat u (een vordering op) een bedrag ontvangt dat meer is dan de helft van het drempelbedrag op dat moment, kan de Raad voor Rechtsbijstand besluiten uw recht op gesubsidieerde rechtsbijstand in te trekken. U wordt dan gedacht zelf aan de kosten van de rechtsbijstand te kunnen voldoen.

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

Tegen het besluit van de Raad voor Rechtsbijstand of u al dan niet in aanmerking komt voor rechtsbijstand kunt u bezwaar maken bij de Raad voor Rechtsbijstand. Tegen de beslissing op bezwaar staat beroep open bij de rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

17 Heeft het verzoek om rechtsbijstand tot gevolg dat de verjaringstermijn wordt geschorst?

Nee.

Laatste update: 12/03/2025

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJN-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJN en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.